

สรุปผลการดำเนินงาน

๑. ชื่อโครงการ : โครงการพัฒนากระบือพันธุ์ดี จังหวัดอุทัยธานี

๒. ประเด็นการพัฒนา : ยกระดับมาตรฐานการผลิตเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ ให้มีมูลค่าเพิ่ม

๓. หลักการและเหตุผล

กระบือเป็นสินค้าที่สำคัญของจังหวัดอุทัยธานี ส่งไปจำหน่ายทั่วประเทศ ในปี ๒๕๖๗ จากข้อมูล การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์พบว่าจังหวัดอุทัยธานีมีเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือ ๓,๐๕๑ ราย กระบือ ๓๕,๑๕๐ ตัว คิดเป็นผลผลิตกระบือ ๑๑,๘๔๕ ตัว หรือ คิดเป็นมูลค่า ๔๒๔.๑๔ ล้านบาทต่อปี โดยจำแนกเป็น มูลค่ากระบือสวยงาม ๖๑ ล้านบาท จากการจำหน่ายกระบือสวยงาม ๖๑๐ ตัว (เฉลี่ยราคา ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อตัว) และเป็นมูลค่ากระบือทั่วไป ๓๖๓.๑๔ ล้านบาท จากการจำหน่ายกระบือทั่วไป ๑๑,๒๓๕ ตัว (เฉลี่ยราคา ๙๒.๓๕ บาทต่อกิโลกรัม) ทั้งนี้ราคาจำหน่ายทั้ง ๒ กรณี คิดจากกระบืออายุ ๑๘ เดือน น้ำหนักตัวเฉลี่ย ๓๕๐ กิโลกรัม จากข้อมูลดังกล่าวหากมีการส่งเสริมพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์กระบือให้ดียิ่งขึ้นก็จะเพิ่มมูลค่าการ ซื้อขายที่สูงขึ้น โดยเฉพาะกระบือในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานีที่มีลักษณะลำตัวสูงใหญ่ ยาว มีกล้ามเนื้อมาก ไตไว นิสัยดี เลี้ยงง่าย และเชื่อว่ามีพันธุ์กรรมของกระบือป่าในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งตั้งแต่ในอดีต

กระบือจัดเป็นสินค้าเกษตรที่มีความสำคัญ ๑ ใน ๓ ของจังหวัดอุทัยธานี เกษตรกรจึงให้ความสำคัญในการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์กระบือของตนเองอยู่เสมอๆ ดังนั้นกระบือในจังหวัดอุทัยธานีจึงเป็นที่ นิยมของเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือทั่วประเทศ สำหรับนำไปพัฒนาและปรับปรุงฝูงกระบือ การใช้น้ำเชื้อแช่แข็งจาก กระบือพ่อพันธุ์ดีจึงได้รับความนิยมมากขึ้นในปัจจุบัน โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด อุทัยธานีได้รับการสนับสนุนงบประมาณ ๑,๑๓๑,๘๐๐ บาท เกษตรกรเป้าหมาย ๒๖๐ ราย และได้ดำเนินการ ผสมเทียมจากกระบือน้ำเชื้อพ่อพันธุ์ดีไปแล้ว จำนวน ๗๗๕ ตัว และในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ สำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดอุทัยธานีได้รับการสนับสนุนงบประมาณ ๑,๑๒๒,๘๐๐ บาท เกษตรกรเป้าหมาย ๒๘๐ ราย ดำเนินการ ผสมเทียมจากกระบือน้ำเชื้อพ่อพันธุ์ดีไปแล้ว จำนวน ๗๑๔ ตัว และในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ได้รับการ สนับสนุนงบประมาณ ๗๓๙,๓๐๐ บาท เกษตรกรเป้าหมาย ๒๙๐ ราย แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมเกษตรกรผู้เลี้ยง กระบือในจังหวัดอุทัยธานีที่มีความต้องการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์กระบือ

แนวทางการปรับปรุงพันธุ์กระบือ มี ๒ วิธี คือ

๓.๑ พัฒนาปรับปรุงพันธุ์ด้วยการใช้พ่อพันธุ์คุมฝูง โดยคัดเลือกพ่อพันธุ์ที่มีโครงสร้างสูงใหญ่

๓.๒ พัฒนาปรับปรุงพันธุ์ด้วยวิธีการผสมเทียมโดยใช้น้ำเชื้อกระบือที่มีชื่อเสียง ซึ่งในปัจจุบัน ได้รับความนิยมมากขึ้นประกอบกับการเลี้ยงกระบือในปัจจุบันเป็นการเลี้ยงแบบประณีต จึงทำให้เกษตรกร สามารถจับสัตว์ได้แม่นยำมากขึ้น จึงสามารถเลือกน้ำเชื้อที่ต้องการได้ ทั้งนี้การพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ด้วยวิธี ผสมเทียมมีข้อดี คือ เกษตรกรไม่จำเป็นต้องมีพ่อพันธุ์ที่มีราคาสูง เป็นการลดค่าใช้จ่าย แต่ยังสามารถปรับปรุง พันธุ์จากการใช้น้ำเชื้อพ่อที่ต้องการในการผสมพันธุ์ สามารถกระจายพันธุ์กรรมของสัตว์พันธุ์ดี เป็นที่ต้องการได้ อย่างรวดเร็ว ลดปัญหาในการเกิดโรคติดต่อในระหว่างการเคลื่อนย้ายไปยังสถานที่ต่างๆ เช่น โรคปากและเท้า เปื่อย โรคล้มปัสสิน เป็นต้น และลดความเสี่ยงในการเกิดโรคติดต่อทางระบบสืบพันธุ์ และคุณภาพน้ำเชื้อของ พ่อพันธุ์

ทั้งนี้กรมปศุสัตว์ แนะนำให้เกษตรกรใช้น้ำเชื้อแช่แข็งของพ่อพันธุ์ที่ผลิตจากศูนย์น้ำเชื้อ มาตรฐาน เนื่องจากพ่อพันธุ์ดังกล่าวต้องผ่านการตรวจโรคที่สามารถติดต่อทางระบบสืบพันธุ์ โรคทางพันธุกรรม และมีการตรวจคุณภาพน้ำเชื้อ ซึ่งหากเป็นการผสมโดยใช้พ่อพันธุ์จะไม่มีการตรวจลักษณะเหล่านี้

๔. วัตถุประสงค์

- ๔.๑ อนุรักษ์ พัฒนา ปรับปรุงพันธุ์ และเพิ่มจำนวนกระบือพันธุ์ดี
- ๔.๒ เพิ่มมูลค่าผลผลิต ลดต้นทุน และสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร

๕. เป้าหมาย/พื้นที่ดำเนินการ/ความพร้อม

เป้าหมาย

- ๕.๑ เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน ๓๐๐ ราย ได้รับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์กระบือ พันธุ์พืชอาหารสัตว์ และการจัดการที่เหมาะสม การดูแลสุขภาพสัตว์เบื้องต้น
- ๕.๒ แม่กระบือได้รับการพัฒนาสุขภาพ ปรับปรุงพันธุ์โดยการผสมเทียม ๔๘๐ ตัว
- ๕.๓ เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน ๘๐ ราย ได้รับความรู้การฝึกอบรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ด้าน ปศุสัตว์

พื้นที่ดำเนินการ ในพื้นที่ ๘ อำเภอ ของจังหวัดอุทัยธานี

ความพร้อม พื้นที่ดำเนินการมีความพร้อมสามารถดำเนินการได้ทันที

๖. วิธีการ/แนวทางการดำเนินการ

๖.๑ กิจกรรมเสวนาแนวทางการอนุรักษ์ พัฒนา ปรับปรุงพันธุ์กระบือ และการฝึกอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้

- ๑) กิจกรรมย่อย เสวนาแนวทางการอนุรักษ์ พัฒนา ปรับปรุงพันธุ์กระบือ
- ๒) กิจกรรมย่อย ฝึกอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านพันธุ์พืชอาหารสัตว์และการจัดการที่เหมาะสม การดูแลสุขภาพสัตว์เบื้องต้น

๖.๒ กิจกรรมพัฒนากระบือพันธุ์ดีด้วยวิธีการผสมเทียม

๖.๓ กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

๗. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ (ตุลาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๖๙)

๘. งบประมาณ

งบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ โครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดอุทัยธานี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวนเงิน ๑,๐๒๒,๔๐๐ บาท (หนึ่งล้านสองหมื่นสองพันสี่ร้อยบาทถ้วน)

๙. หน่วยงานดำเนินการ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุทัยธานี

๑๐. แนวทางการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนากระบือพันธุ์ดีด้วยวิธีการผสมเทียม

- กิจกรรม: กิจกรรมการพัฒนากระบือพันธุ์ดีด้วยวิธีการผสมเทียม
- เป้าหมาย: แม่กระบือได้รับการพัฒนาสุขภาพ และปรับปรุงพันธุ์โดยการผสมเทียม จำนวน ๔๘๐ ตัว
- ระยะเวลาดำเนินการ: ไตรมาสที่ ๒ (ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙: ช่วงตุลาคม ๒๕๖๘ - กันยายน ๒๕๖๙)

- งบประมาณที่ได้รับ: รวมทั้งสิ้น ๖๓๐,๐๐๐ บาท
 - จัดซื้อน้ำเชื้อแช่แข็งกระป๋องพ่อพันธุ์ดี (จำนวน ๔๘๐ โด๊ส): ๔๘๐,๐๐๐ บาท
 - ค่าวัสดุวิทยาศาสตร์การแพทย์: ๑๕,๐๐๐ บาท
 - ค่าวัสดุการเกษตรและเวชภัณฑ์: ๑๓๕,๐๐๐ บาท

ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. การเตรียมการและจัดซื้อจัดจ้าง:
 - ดำเนินกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างน้ำเชื้อแช่แข็งกระป๋องพ่อพันธุ์ดี (จำนวน ๔๘๐ โด๊ส) รวมถึงวัสดุวิทยาศาสตร์การแพทย์ วัสดุการเกษตร และเวชภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องตามระเบียบพัสดุ
 - ลงนามในสัญญาเมื่อ พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙ มีผลใช้บังคับและได้รับการจัดสรรงบประมาณเรียบร้อยแล้ว
๒. การสำรวจและคัดเลือกแม่พันธุ์กระป๋อง:
 - สำรวจและคัดเลือกแม่กระป๋องของเกษตรกรในพื้นที่ ๘ อำเภอของจังหวัดอุทัยธานี ที่มีความพร้อมและสมบูรณ์พันธุ์เพื่อรองรับการผสมเทียม
๓. การตรวจสอบสุขภาพและเตรียมความพร้อมแม่พันธุ์:
 - ดำเนินการตรวจพัฒนาสุขภาพแม่กระป๋องเบื้องต้น ดูแลระบบสืบพันธุ์ และสนับสนุนปัจจัยการผลิต/เวชภัณฑ์เพื่อเพิ่มความสมบูรณ์พันธุ์
๔. การปฏิบัติการผสมเทียม:
 - เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์/สัตวแพทย์ลงพื้นที่ให้บริการผสมเทียมแม่กระป๋องเป้าหมายด้วยน้ำเชื้อแช่แข็งกระป๋องพ่อพันธุ์ดีตามระยะการเป็นสัดของสัตว์
๕. การติดตามผลและรายงาน:
 - ติดตามผลการผสมเทียมและการตั้งท้องของแม่กระป๋อง
 - รายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการให้จังหวัดอุทัยธานีทราบตามรอบการรายงาน

ปัญหาและอุปสรรค : -ไม่มี-

ภาพกิจกรรม

การจัดซื้อน้ำเชื้อแช่แข็งกระป๋องพ่อพันธุ์ดี

ภายใต้โครงการพัฒนากระบือพันธุ์ดี จังหวัดอุทัยธานี ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ (งบจังหวัด)
วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๙

ภาพกิจกรรม

การจัดซื้อน้ำเชื้อแช่แข็งกระบือพ่อพันธุ์ดี

ภายใต้โครงการพัฒนากระบือพันธุ์ดี จังหวัดอุทัยธานี ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ (งบจังหวัด)

วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๙

၁၆

၁၆၆၆၆၆

၁၆၆၆၆၆၆၆

၁၆၆၆

၁

၁၆

၁၆၆၆၆၆

၁၆၆၆၆၆၆၆

၁၆၆၆

